

План С

Како убрзати прелазак на потпуни и непосредни отворени приступ научним публикацијама?

Основни принцип:

„Након 1. јануара 2020. године, научне публикације настале као резултат истраживања финансираних средствима националних и европских савета за науку и финансијера морају бити објављене у оним часописима у отвореном приступу или платформама отвореног приступа који испуњавају прописане услове.“

Надаље:

- Аутори задржавају ауторска права над својим публикацијама без икаквих ограничења. Све публикације морају се објавити под слободном лиценцом, по могућству *Creative Commons* Ауторство CC BY. У сваком случају, примењена лиценца треба да испуњава захтеве дефинисане Берлинском декларацијом.
- Финансијери истраживања ће заједно дефинисати јасне критеријуме и захтеве које ће квалитетни часописи у отвореном приступу и платформе отвореног приступа морати да испуне.
- У случају да квалитетни часописи или платформе још увек не постоје, финансијери ће, координираном акцијом, подстаћи њихово успостављање и, када је то умесно, подржати их; тамо где је то неопходно, подршка ће бити обезбеђена и за инфраструктуре за отворени приступ;
- Када је то потребно, трошкове објављивања у отвореном приступу сносиће финансијери истраживања или универзитети, а не сами истраживачи; општепризнато је да истраживачима треба да буде омогућено да објављују радове у отвореном приступу чак и када су средства којима располажу институције ограничена;
- Када се наплаћују трошкови објављивања у отвореном приступу, њихово финансирање је стандардизовано, а висина ограничена (свуда у Европи);
- Финансијери истраживања ће од универзитета, истраживачких организација и библиотека захтевати да ускладе своје политике и стратегије, нарочито у циљу постизања транспарентности;
- Наведени принципи ће важити за све типове научних публикација, али се подразумева да рок за остваривање отвореног приступа монографијама и књигама може бити дужи од 1. јануара 2020. године;

- Признаје се значај отворених архива и репозиторијума који садрже резултате научних истраживања због њихове функције дугорочног архивирања и потенцијала на плану уредничког рада;
- Хибридни модел публикавања није компатибилан с наведеним принципима;
- Финансијери истраживања ће пратити усклађеност са принципима и санкционисати њихово непоштовање.

Детаљније информације: <http://scieur.org/coalition-s>